

ФІНАНСИ ТА ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА

Віняр О.С.

студентка,

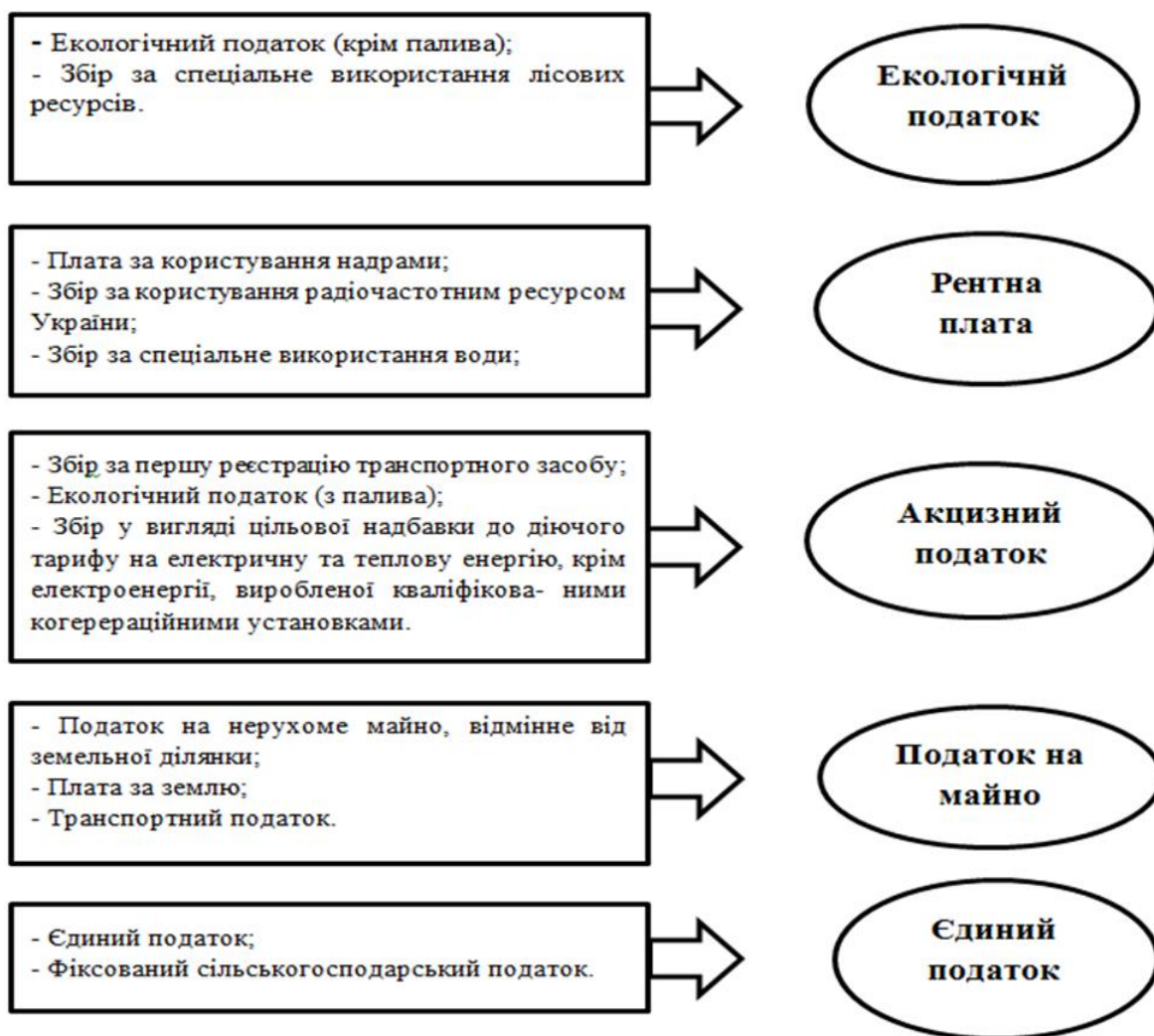
Львівський національний університет імені Івана Франка

РЕГУЛЮВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ЧЕРЕЗ ФІСКАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ

Фіскальна політика має значний вплив на сукупний попит і пропозицію шляхом вилучення частини грошових потоків через оподаткування та перерозподіл бюджетних коштів з метою досягнення загальнодержавних цілей економічного, політичного і соціального характеру. Першочерговим завданням держави є стабілізація економіки, яка реалізується інструментами фіскальної політики через маніпулювання державними видатками й оподаткуванням.

Суспільно-політичне становище кінця 2013-го початку 2014 року оголило ряд прихованих економічних проблем, що стосуються фіскальної сфери. Українська податкова система є однією із найскладніших і найобтяжливіших у світі за показниками кількості платежів та часових витрат на адміністрування. Велика кількість бюрократичних процедур, фіскальний тиск з боку податкових органів поряд із корумпованістю державних службовців та низькою культурою сплати податків у суспільстві є ключовими перешкодами ведення бізнесу та створення передумов для тінізації економіки.

У 2010 році Україна стала на шлях реформування податкової системи і першим кроком на цьому шляху стало прийняття Податкового кодексу. Як відомо, до прийняття Кодексу стягувалося 29 загальнодержавних та 14 місцевих, а після введення в дію 18 та 5 відповідно. Протягом останніх років прийнято ряд законів, щодо вдосконалення положень податкового кодексу, що значно скоротило кількість податків і зборів (див. рис.1).

Рис. 1. Реформування податкової системи України

Джерело: складено автором на основі: [1]

Скасовуються такі податки і збори:

- збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності;
- збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ для споживачів усіх форм власності;
- рентна плата за транспортування нафти, нафтопродуктів, природного газу та аміаку магістральними нафтопроводами територією України;
- збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства.

Також деякі податки перевели із загальнодержавних до місцевих:

- Податок на майно;
- Фіксований сільськогосподарський податок, що тепер в складі Єдиного податку [3].

Завдяки проведеним реформам Україна зробила стрибок у рейтингу Doing business-2014 увійшовши в «першу сотню». Україна зайняли почесне 96-е місце розмістившись в рейтингу між Філіппінами (95-е місце) і Багамами (97-е місце). В першу чергу, цей ривок відбувся в

стовпці «Оподаткування», плюс 49 пунктів до минулорічного показника (див. табл. 1).

Таблиця 1

Показники ефективності функціонування податкової системи України за рейтингом «Ведення бізнесу» 2010–2015 рр.

Рік	Місце в рейтингу	Загальна кількість податкових платежів	Час на адміністрування (годин на рік), всього	Середньозважена ставка оподаткування, %
2010	142	147	736	57,2
2011	145	135	657	55,50
2012	152	135	657	55,40
2013	137	28	491	57,1
2014	112	22	390	54,90
2015	96	9	350	52,9

Джерело: складено автором на основі [3; 4; 5]

Головним чином підвищення в рейтингу відбулося за рахунок групування більшості податків та зборів. На даний час в Україні з огляду на необхідність посткризового відновлення економіки уряд країни обрав стратегію стимулюючої фіскальної політики, але незважаючи на всі проведені реформи, значне зменшення податкового навантаження не відбулося (див. табл. 2).

Таблиця 2

Динаміка податкового навантаження в Україні за 2010–2014 рр.

Показники	2010 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік
ВВП (в фактичних цінах, млн. грн.)	1082569	1316600	1408889	1454931	1566728
Темпи росту (зменшення) ВВП, у % до минулого року	118,5	121,6	107,0	103,3	107,7
Податкові надходження до зведеного бюджету України, млн. грн.	234448	334692	274700	262800	280200
Страхові внески, млн. грн.	119343	150214	157980	16863	165923
Податкове навантаження, %	32,7	36,8	30,7	29,5	28,5

Джерело: [6]

Система оподаткування в Україні не тільки має обтяжливий характер для підприємців, а й суттєво заважає природному переростанню малого бізнесу в середній. Досить часто середні підприємства у своєму прагненні мінімізації податків активно використовують дрібнення як засіб «розвитку» і, відповідно, преференції спрощеної системи оподаткування. Такі адміністративні бар'єри вимагають оптимізації умов ведення бізнесу. Відповідно, замість детінізації економіки, отримуємо зростання рівня неофіційної економіки, який знаходиться поза податковим полем.

Розглядаючи вплив фіскальної політики на економіку, слід враховувати, що її заходи тісно пов'язані з державним бюджетом. Цей процес пояснюється тим, що будь-які зміни у фіскальній політиці супроводжуються відповідними змінами у державному бюджеті. Метою фіскальної політики є досягнення стабілізаційного ефекту в економіці, тобто збільшення обсягів виробництва, зменшення безробіття та зниження інфляції. Отже, фіскальна політика, виконуючи стабілізаційну функцію, водночас виконує і бюджетну функцію [7].

Вітчизняна система оподаткування має суто фіскальний характер, а політика уряду жодним чином не стимулює виробництво, інновації та інвестування в реальний сектор економіки [8].

В Україні для переходу до стимулюючої бюджетної політики потрібно вирішити два, на перший погляд, взаємовиключні завдання – збільшення бюджетних доходів і зниження податкового навантаження до рівня, що буде сприяти зростанню виробництва.

Список використаних джерел:

1. Проект концепції реформування податкової системи України, розроблений робочою групою Мінекономрозвитку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.financforyou.com.ua/wpcontent/uploads/2014/07/podatковаReforma.pdf>
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (Редакція станом на 13.08.2015) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/2755-17
3. Doing Business 2011: Making a Difference for Entrepreneurs – The World Bank Group [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.doingbusiness.org/>
4. Doing Business 2013: Smarter Regulations for Small and Medium-Size Enterprises [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.doingbusiness.org/>
5. Doing Business 2015: Going Beyond Efficiency – The World Bank Group [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.doingbusiness.org/>
6. Щомісячний Моніторинг основних індикаторів бюджетної та банківської систем України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.ibser.org.ua/news/559/>

7. Дадашова П.А. Моделювання взаємозалежності між показниками монетарної та фіскальної політики / П.А. Дадашова // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2014. – Том 18. – № 1. – С. 147-155.

8. Сологуб О.В. Гармонізація непрямого оподаткування на етапі євроінтеграційних процесів / О.В. Сологуб [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.pap.in.ua/4_2013/73.pdf

Гуцул Д.В.

студентка;

Кифяк В.І.

кандидат економічних наук,

асистент,

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ФІСКАЛЬНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ

Трансфертне ціноутворення – це викривлення цін угод або розподілу прибутків чи витрат задля мінімізації податкового навантаження. Явище трансфертного ціноутворення виникло у зв'язку з появою великих транснаціональних корпорацій та активізацією міжнародної торгівлі у другій половині ХХ століття. Самовільний перерозподіл оподаткованого прибутку корпораціями спровокував активний пошук окремими державами шляхів урегулювання цього питання всередині національних економік (започаткували таку економічну практику США).

Основним міжнародним правовим актом, що регламентує порядок оподаткування при застосуванні трансфертних цін, є Керівництво Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) з трансфертного ціноутворення для транснаціональних корпорацій і податкових органів 1995 р. Керівництво ОЕСР 1995 р. регламентує податкові аспекти трансфертного ціноутворення в контексті міжнародного податкового права [1, с. 29].

Згідно з настановами ОЕСР, однією із пріоритетних цілей, за для досягнення якої запроваджується застосування трансфертного ціноутворення, є розвиток міжнародної торгівлі та міжнародних інвестицій. Країна, яка здійснює державний контроль за ціноутворенням, має чітко обґрунтувати вплив на прибуток суб'єктів господарювання,